

Žalostna Mati Božja - opatija Stična, 18.09.2016

berila: Judita 13,17-20; Hebrejcem 5,7-9; Janez 19,25-27

»In od tiste ure jo je učenec vzel k sebi« (Jn 19,27)

Janez je bil Jezusov učenec, ljubljeni učenec. Učenec, ki ga je Jezus ljubil; ki ga je ljubil prav kot učenca. Najljubši učenec učitelja, podobno kot najljubši sin očeta, prejme vse od učitelja, od očeta. Prejme najboljši del. Ampak ne prejme ga samovoljno, zgolj zaradi simpatije, saj bi to bilo nepravično. Najljubši učenec prejme vse, prejme najboljši del, ker je on tisti, ki tudi zna sprejeti vse. Ker je razpoložen za najboljše, kar mu učitelj in oče hoče dati. Je odprt za najboljše, kar učitelj sicer želi dati vsem učencem. Kar oče želi dati vsem otrokom.

Ljubljeni učenec ne prejema zato, ker ima prednost, ampak ima prednost zato, ker zna vse sprejeti. Prejme najboljši del, ker ga tudi želi prejeti. Ker prosi zanj. Ker ima srce ter svoje življenje popolnoma in na široko odprto, da prejme najboljši del.

Janeza ima Jezus najraje torej zato, ker je njegovo srce pripravljeno. Ker ima željo, da prejme od Jezusa vse. Že od samega začetka, ko je srečal Jezusa, skupaj z Andrejem, mu sledi z željo, da bi izvedel, kje živi: »Učitelj, kje stanuješ?« (Jn 1,38), in ostaja pri njem »ves tisti dan« (Jn 1,39). Že od takrat se ni hotel oddaljiti od Njega. Ni hotel zamuditi niti ene njegovih besed, niti enega njegovih pogledov.

To je tako kot opisuje sveti Benedikt v svojem pravilu za menihe, ko naroča naj opat »ne ljubi enega bolj od drugega, razen, če opazi, da se kdo odlikuje z dobrimi deli in pokorščino.« In potem Benedikt doda, »da pri Bogu ni pristranosti. Pred njim se razlikujemo samo takrat, kadar vidi, da se pred drugimi odlikujemo po dobrih delih in ponižnosti" (RB 2,17.20b-21).

Poslušnost in ponižnost, za Svetega Benedikta tako kot za Jezusa, sta kakor odprtost srca za Božjo besedo, ki nas kliče k življenju. Ki nas kliče, da ji sledimo na poti popolnosti. In zato ponižna poslušnost učenca, ki ga je Jezus ljubil, in je njegovo srce željno odprto, da prejme od Jezusu vse, naredi Janeza za dediča najbolj dragocenega zaklada, ki ga je Kristus zapustil v trenutku svoje

smrti: to je zaklada, ki je njegova lastna mati Marija. In Janez takoj sprejme ta zaklad. Brez pripomb. Brez ugovora. Uboga in sprejme. »In od tiste ure jo je učenec vzel k sebi.« On je tisti, ki je to zapisal, kakor, da bi takoj in v popolnem soglasju podpisal Kristusovo oporoko.

A to ni bila enostavna poslušnost. Sprejeti Mater, ki ji umira Sin. In ker Jezus umira, umira na križu, zato Janez sprejme to dediščino. Ta dar. Janez se gotovo zaveda, kakor se zaveda tudi Marija, da s sprejetjem takšne zapuščine sprejema tudi Kristusovo smrt. Soglaša, kakor soglaša tudi Marija, da Sin umre na križu za odrešenje človeštva. Po Mariji Janez sprejme bolečo zapuščino: darilo polno bolečin. Že sam dar je bolečina, saj je sedaj tudi Marija ena sama bolečina. Je vse prebodena z žalostjo zaradi trpljenja in smrti svojega Sina.

Marija je res mati žalosti, a je tudi učenka, ki je od Boga zares ljubljena. Je učenka »polna milosti«, in je polna Gospodove dobrote (prim. Lk 1,28.30). Preden se je obrnil k Janezu, Jezus tako nagovori svojo Mater: »Žena, glej tvoj sin!« (Jn 19,26). »Potem reče učencu: »Glej, tvoja mati!« (19,27)«. Prva učenka, prvi dedinja, prva ljubljena, prva izbrana: je Marija. In zapuščina, ki jo prejme ljubljene učenec je, da ljubljeno učenko lahko prejme. Učenko, ki ji ni enake.

Marija pod križem nič ne govori. Le uboga v molku. Le prejme od Jezus vse, kar on reče, kar on trpi, kar on podari, in vse, kar ji on vzame.

Na križu Kristus daje sebe vsega in ravno zato tudi vse vzame svoji materi. Vse vzame tudi ljubljenemu učencu. Ravno zato, ker se daruje ves, se tudi od vseh odtrga. Ravno zato, ker Marija in Janez dobivata vse, zato tudi vse izgubljata. To je bistvo in skrivnost Božje ljubezni. Ljubezni, ki je Bog sam.

Marija in Janez ne podedujeta karkoli, ampak dedujeta ljubezen. Ljubezen Boga, Svetega Duha. Kar jima Jezus zapušča, ni zgolj ena ali druga oseba, ampak je občestvo med njima. Je nov odnos: biti mati, biti sin, biti sestra, brat, nevesta in ženin, biti prijatelji, na povsem nov način. Med njimi je namreč Kristusova ljubezen. Največja ljubezen, ki daruje življenje za svoje prijatelje (prim. Jn 15,13), pa tudi za sovražnike. Ljubezen, ki razširi občestvo med Marijo in Janezom v občestvo vse Cerkve, v občestvo Gospodovih učencev. Ljubezen, ki jo učenci v polnosti prejmejo na binkoštni praznik.

Marija in Janez se zato sprejmeta od Jezusa kot poslušna učenca, katerima Jezus lahko zaupa vse. V njima je velika bolečina, a vendar je v njima tudi globoka vera. Marija dobi vse od Sina in s Sinom tudi vse izgubi. Izgubi sicer z bolečino, toda z globoko vero. Maria veruje v ljubezen, kakor kasneje Janez sam zapiše: »Mi smo spoznali in verujemo v ljubezen, ki jo ima Bog do nas« (1 Jn 4,16). Marija trpi in veruje ter zato upa. Je zvesta učenka, ki zaupa in pričakuje svojega ženina. Živi svoje bolečine v globokem upanju na vstajenje. Ona ve, da Bog nikoli ne vzame, ne da bi potem še več podaril. Ona ve, da se Bog ne odtegne, ne da bi se potem še bolj podaril.

Janez te vere in tega upanja še nima. A v Mariji mu Jezus ponudi Marijino vero, Marijino upanje in Marijino ljubezen. Materina vera, upanje in ljubezen, rojevajo vero, upanje in ljubezen otrok.

Dar ljubljene učenke je tudi nam dan zato, da nas njeno materinstvo naredi še bolj za učence. Še bolj poslušne, bolj ponižne, bolj pozorne, da bi lahko slišali in videli Gospoda. Torej, da bi bili še bolj odprti za tisto izbranost, ki jo je Gospod določil za vsakega izmed nas.

Tako Marijina bolečina postane za nas porodna bolečina, ki nas naredi za sinove in hčere Boga; ki nas naredi za učence, ne *le* Jezusa, ampak tudi *kakor* Jezusa, kar smo slišali v drugem berilu: »čeprav je bil Sin, se je iz tega, kar je trpel, učil pokorščine. Ko je dosegel popolnost, je postal za vse, ki so mu poslušni začetnik večnega zveličanja« (Heb 5,8-9).

Čudež, ki ga je Jezus storil na križu, je bil v preoblikovanju Marine žalosti zaradi smrti Sina, v bolečino poroda po kateri Sveti Duh preoblikuje Jezusove učence v Očetove sinovi in Očetove hčere. Marija je Žalostna Mati, ker je mati, ki rojeva nas, Kristusove učence, v Božje otroke.

Marija trpi. A trpi z veseljem in trpi z ljubeznijo. Trpi, da bi nas rodila za polno veselja Božjih otrok v Kristusu po Svetem Duhu.

*Fr. Mauro Giuseppe Lepori O.Cist.
generalni opat cistercijanov*